

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
Abonamentele se fac
numai pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR:
Mestugean, Adr. Sulcină, Victor Eftimiu, Victor Anestin,
D. Iov, N. Pora, Ana Al. Codreanu, R. Ghibănescu, etc.

ANUNCIURI
Linia pe pagina 7 și 8
—BANI 20—

A. S. R. PRINȚUL CAROL LA ROMA

VINOVATUL

— ROMAN —

— Urmare —

Tar ei se lăsa, băutul cuniată, măcar provincie econom de a avea încă din surse trimisa de tatăl său. Să fie de una sură, pe care nu va avea de cât să le poze lătură ple și să se lădareze în mâna îndrăscii în momentul desparțirii.

— Din timp în timp, tătărul se simțea pătruns de o grijă ascunsă.

— Conștiința sa îi spunea curat: „voiii o înfruntare, dragul meu!” Dar interesul personal protesta: „Vorbe, prostii! Și în lupta aceasta dintre doi, cel din urmă ese în totdeauna învingător!”

Tot gândindu-se ast-lel, Chrétiens ajunsese înaintea porții lui François.

Donadicu, pe care vroia să-l mai vadă odăta înaintea plecării sale. Cheia nu era în broască, și sculptorul nu deschise numai de cât. Heloise care poza pe Danaé se dusesse să se ascundă dupe un paravan la sosirea vizitatorului.

Dar Chrétiens se opri la ușă, înmămurit.

Aproape terminată, figura de piatră păstră încă urma mâinilor care o modelase cu atâta amor. Robust și grațios acest corp, plin de amor dar fără indecență în golițiunea lui, „Danaé” i se dădea, se deschidea și-oieii de aer.

— Ei! ce zicii! Nu e tocmai ușor, spuse artistul măgulit de admirația prietenului său. Vezi tu, să fie voluptos fără a fi obscen nici de o para!

Dar nu știu zău dacă afurisiții de la Belle-Arte își vor face comanda!

— Fii liniștit, dragul meu, întreprise Heloise care apăru încheindu-și corsagiul. Eu pariez că are să-ți dea medalie.

— Și frumoasa blondă, prin care corpul ei așa de frumos rețesea din hainele sulțurii, se așeză în fața unei mașini de cusut și începu a lucra.

Acum trăiați împreună. Luaseră hotărârea aceasta din economie, la început și acum erau încântați de a fi niereți unul lângă altul.

Cu o frumoasă olimpică, croitoreasa dădea sculptorului un model perfect pentru zeita lui, ceea ce n-o împiedica pe tânăra fată să lucreze puțin în intervalele ședințelor de poze.

Nu câștiga mult cu lucrul, lucrat acasă, dar mai ajuta și ea cu ce câștiga la vre-un prânz luat cu tutul ei.

— Și plecî astă seară? zise François. E ciudat, nu mă pot obișnui de loc cu iarna viitoare. Tu, Chrétiens, micul meu prieten veși îmbrăcat în fustă neagră pe băncile Tribunalului... În fine în familia ta e ca în Egipt, cu Faraoni, sunteți magistrați din tată în fiu. Știu că trebuieș judecatori, de ce altul și nu tu. Sper însă că te vom mai revedea din când în când? Ce zicii?

— Cred și că, răspunse noul doctor în drept, care pleca cu regret din Paris.

Atunci Heloise fără a ridica ochii după lucrul său și dând mereu la mașină întrebă dădută cu un accent de simpatie, aproape de miță:

— Dar Perinetta?

Cele două femei se cunoșteau puțin, din vedere, când luau masa împreună cu iubii lor. De sigur florăreasa nu făcuse nici o mărturisire Heloisei, totuși întrebarea puse de ea îi fu foarte neplăcută lui Chrétiens.

Nu putu răspunde de cât:

— Ne desparțim, trebuie aceasta!

— Foarte natural, reluă sculptorul care schimbă o privire de înțelegeră cu amanta lui. Amorul acestor copii era într-o cameră modestă, pe când al nostru se afla în proștrile noastre modice. Căci trebuie

să-șp spunem dragul meu Chrétiens că voi avea onorura în una din aceste zile de a-ți face cunoscut ză-sătoria lui François Donadicu cu d-na Heloise. Ea e sigură de iubirea mea, dar eu trebuie să-ți dau totă considerația și recunoștința mea, căci fără mașina ei de cusut n-aș fi putut lucra și eu atât. Dar totuși trebuie să mai așteptăm să avem ceva bani ca să putem face totă cheltuielilor de nuntă. Nu e așa domnă? Nu e mare pompoasă fără cupen, fără flori de lămâță la urechile cailor; dar trebuie să oferim și noi o masă amicilor care ne vor servi de martori. Sper că în săptămânul lui Octombrie să facem și nunta; până atunci voi isprăvi și eu pe „Danaé” a mea.

Desparțindu-se de sculptor, Chrétiens Lescuyer reveni la el, își înșucă cuferele mai tulburat ca ori când.

Donadicu însurându-se cu modelul său, prima fată întâlnită în drumul său, i se părea puțin demu, dar îi și invidia în același timp.

Dar! ce vrei — el era liber să se conducă cum voia, el nu avea familie căreia să-i dea socoteală de faptele sale; pe când el, lui B. Lescuyer, consilier la Curtea din Caen, decendentul atâtor fuste negre de magistrați, cum spunea veselul François, nu putea, chiar de ar fi voit să-și permită o asemenea nebunie. Trebuia ca toți strămoșii săi să ia o femeie de bună și de serioasă condiție, crescută bine. Sunt situațiuni care au și datoriile lor. Da, fapta sculptorului, va fi stimată de toată lumea, va trece chiar de generoasă, dar sacrificiul, gândindu-te bine, nu era mare. François putea să devie un artist celebru, dar va rămânea totdeauna un om cu moravuri populare; nu va fi între ei și nevasta lui o mare diferență de educație.

Și cu toate astea, cine știe, dacă mai târziu nu va roși singur de ea? Apoi nu era nici o legătură între François și Heloise și ei și Perinetta, cei dintâi erau legați prin obligațiuni reciproce, făceau menajul împreună, pe când ei doi? Nu avusese pentru ea, și ea pentru el de cât un capriciu care se prelungea mai mult, și atâta tot. Încă odăta, el nu-i datora nimic. Nimic, afară de ceva parole, da, din cauza acelei neplăcute întâmplări cu sarcina, de care nu-și lua nici o răspundere, dar absolut de loc!

— Mai târziu va vedea. Acest copil? Era mai întâi destinat să trăiască? În fine dacă copilul va trăi, se va ocupa de sigur de el. Și acest lucru va fi tot o bunătată din partea lui, trebuie să convenim. Căci acest copil va fi în definitiv al unei fete nenorocite care păstra de la cei patru amanți ai săi cele două inele, cerceii săi și o broșe.

O ura pe biata fată, și numai gândul că seara o va întâlni, că va trebui să mănânce împreună, să mai audă explicațiuni, lacrimi, îi era nesuferit. La ceasurile 8 seara trebuia să fie la gară căci acceleratul de noapte pleca la orele 10. Își adăuse aminte că mai avea un alt tren pentru Caen care pleca la orele 4 după prânz.

— Atât mai rău! zise el devenit brutal și crud de odăta. Am groază de scene!

Sună.

— Nota mea și o birje!... Răpede... Scrise atunci pe o bucătică de hârtie câteva linii răutăcioase, o minciună aproape de necrezut: O telegramă urgentă de la tatăl său care era grav bolnav și îl silea să plece cu trenul de 4 în loc cu cel de 10 seara, era nevoie să grăbească cu

câteva ore plecarea pe care o amâna de o lună de zile. Nu făcu nici o aluzie la starea fetei, îi va scrie el și acel „te sărut” foarte rece scris pe hârtia care acoperea cele câteva bilete de bancă, era mai aspru ca o palmă chiar.

Chemă un comisionar de care era sigur, și-i dăte să-ți ducă pachetul la atelierul Perinettei, fără să-i pese de emoția care îi va primeni acest cadou în fața camaradelor ei, bietei floriste. Și o oră după aceasta Chrétiens Lescuyer se afla într-un colț de vagon, cu înina rece, cu gura uscată, cu pușne friguri în urma fetei urate care o săvârșise și cu un fet de lunșare amară de a fi comis această înșită.

VI.

— Mai în totdeauna, astfel de aventuri se termină în tragedie, o biată fată părăsita fiind însărcinată. O femeie singură trăind din meșteșugul său și tot o duce greu la Paris; dar când va fi nevoită a cheltui pentru naștere, lunile pentru doi, iată că e în cea mai completă mizerie. Printre aceste nenorocite își face drum prostituția, boalele, spitafel și moartea.

Prin excepție destinul nu se arată atât de aspru pentru Perinetta.

De natură foarte blândă, după marea lovitură ce-i dădea plecarea lui Chrétiens, ea începu a se obișnui cu nenorocirea sa. Amanții săi, înțai lucrătorul care o nenorocise, pe urmă studenți cu toții puțin sentimentali, nu o obișnuise cu altfel de proceduri. Cu toții o luase ca pe o fată de plăceri, pe care o părăsise când îi se ura cu ea; unul dintre ei o congediase chiar după o singură noapte, dându-i 20 de franci ca la cea din urmă dintre fete. Păstrase timp de două luni de zile desgust pentru amor. Până la întâlnirea cu Chrétiens.

Asupra acestora se înșelase iar, iată tot, crezându-l mai drăguț ca ceilalți. Fără îndoielă era foarte urât din partea lui de a o părăsi în așa fel, când ea era de el însărcinată.

El însă făgăduise cu toate acestea să se ocupe de copil dacă trăia, să-i trimită știri despre el; dar ea nu se încredea câtuși de puțin. Ea ghicise că Chrétiens se cam îndoia de paternitatea sa, și cu toate că fusese cuminte, pe tot timpul legăturii lor, amintindu-și de trecutul ei cel urât, ea găsea băunelile acestea foarte firești. În sfârșit, el îi lăsase bani pentru naștere, și ea îl scuza aproape, nu îi pismuia, ci își zicea:

„Lasă, că toate se vor aranja” având de ultimărezerva, admirabilul fond de rezervare și nepăsare al oamenilor săraci.

Cu toate acestea, viața ei era foarte tristă.

Camaradul ei, care o pismuia și ea pe cea mai frumoasă și cea mai bine pusă, observară starea ei, și departe de a o plânge, începură a o ține cu glume răutăcioase. Era una printre toate, cea mai rea, o fată de douăzeci de ani, care o batjocorea în atelier, în fața tuturor, și câte odăta prin colțuri, o povătuia la rău, spunându-i să bea niște băuturi rele, ca s'o nenorocască.

Cu toate astea, printre toate era „premiera” atelierului, care trecuse prin ce trecea ea, care consolă puțin pe sărmana Perinetta și care îi dăte adresa unei case, pentru timpul nașterii, unde nu era nici prea scump, în strada Vaugirard, și unde putea fi foarte bine îngrijită.

După adresa aceasta, de asupra unei prăvălii cu mărunțișuri, găsi d-na Lagasse, moașe de prima clasă, care era înfățișată într-o rochie de mătase neagră, cu 12 volane, o pelerină de vizită, și o pălărie, având în brațe un copilă înfășat numai în dantele și panglicii. În realitate însă, d-na Lagasse nu semăna câtuși de puțin portretului ei simbolic, și nu avea nimic comun cu o femeie din lume.

Capul ei parcă era al unui cîine mops; își ascundea răutatea fizionomie! cum putea dar, de prisos era tot, căci pentru sărmanele nenorocite împovărate cu un bastard, ea era foarte rea, dar și milostivă. Mama Lagasse, găsisse mijlocul de a stabili vre-o duzină de patură într-o casă cu cincii odăi, fără a mai socoti saltetele după jos, prin bucătărie, pe care dormea servitoarea.

Mama Lagasse avea înimă foarte bună, și se arăta foarte blândă cu toate libertățile mume, care îi plăteau înaintea; ea făcea tot ce-i sta în putere a le îndulci durerile, și câte odăta, în orele libere, moașa aduna în odaia ei, pe câteva dia pensionarele ei și le da și cu cârțile.

Perinetta intră și ea în acest spital, la șase luni după plecarea lui Chrétiens Lescuyer, de la care tot nu avea nici o știre, și acolo născu un băiețel sdravăn și sănătos.

Mama Lagasse se duse cu copilul la primărie, unde conform cu legea noul născut fu înscris sub numele de Chrétiens Forgeat fiul Perinettei Forgeat, și din tată necunoscut — această formalitate se îndeplini, în fața a doi martori, aduși de moașe.

Perinetta pusese numele fiului ei Chrétiens, nepierzând cu desăvârșire nădejdea că într-o zi poate, tatăl copilului se va preocupă de el și va fi mișcat de zălegerea acestui pronume. Ea scrisese chiar la Caen pentru a-i anunța nașterea băiatului; dar în zadar lăuza se aplecă pe cârțile întinse ale moașei, căci nimic nu mai auzi de iubitul și tatăl copilului ei.

Ea născu foarte moor: se puse în picioare foarte curând și putu să părăsească casa moașei foarte repede. Acum, mai mult ca ori când trebuia să muncească ca să-și crească copilul. Baniș ce îi mai rămăsesse de la Chrétiens abia îi ajunse să plătească doica pentru trei luni, unde lăsa copilul la Palaiseau; acolo se ducea în fiecare Duminică de-î vedere.

După trei luni, biata florărească era foarte strâmtorată; leașa abia îi ajungea, și ce bruma avu și ea ca scule, pe toate le puse la Muntele de Pietate. Cu toată economia ce făcea, începuse a rămâne în urmă și cu plata doicei, și Dumănicile când se ducea la băiat, aceasta îi făcea aspre observațiuni. Ce era de făcut? Cum să-și crească ea copilul? Veșnic era cu inima sărită. „In și tu pe cineva cu care să te ajuți?” îi zise într-o zi una din colegole ei căreia îi spusese necazurile. Acum însă ea nu mai vroia, căci cunoștea bărbatul.

Toți erau egoiști și trădători. Încă un amant, care să te planțeze. După ce se va fi săturat de tine, nu e așa? Și cu un alt copil?

Nu, Lizeto, asta nu!... Cu amorul am sfârșit; m'am vindecat prin copilul acesta; căci acum ea își adăra pe micul ei Chrétiens, nu trăia de cât pentru el, la fiecare opt zile când se ducea și-l lua în brațe la doică.

Pentru a se duce la Palaiseau, Perinetta lua un omnibus, care o costa câțiva gologani mai puțin de cât dacă s'ar fi dus cu trenul. Or, într-o Duminică, pe la sfârșitul lui Septembrie, pe la apusul soarelui, biata fată era foarte tristă.

Copilul fusese puțin cam bolnav, și doica îi înfățișase o listă întregă de rețete și chetueli. Perinetta care nu avea bani, o rugase chiar s'o mai aștepte, dar doica fusese mai mult de cât obraznică cu ea, declarându-i în față că „asta nu are să mai meargă multă vreme așa!” Ea vedea acum cât era viața de urdă și se simțea mai mult de cât amărâtă.

A se citi urmarea în „Universul Literar” ce va apare Duminica viitoare.

Ecourile săptămânei **Cutreerând Parisul..**

CONVORBIRI ASTRONOMICE

de **VICTOR EFTIMIU.**

Un astronom uitat. — Cometele

Ostilitățile pe câmpul de război
au încetat. Din acest război Turcia
i se nu numai sleită din toate punctele
de vedere dar și amputată în-
grozilor.

Turcia se va simți fericită dacă i
se va liza frontiera Enos-Midia. În
caz caz, Turcia de Europa va avea
înălțarea unui județ.

Ce va face Turcia de acum înainte?
Va cău'a de sigur să se întâlnească
Asia Mică. Dar va izbui oare? E un
lucru de care ne îndoiim. Asia Mică
cu regiunile ei înalțe, fertile, cu pă-
șunile vaste cu minolele necaptoare
e lăsată pradă triburilor bar-
bare de kurzi. Trebuie o mână de fier
care să organizeze și să administreze
această țară. Or, turcii totdeauna
au dat dooză, că sunt cei mai răi
administrațori. Și tocmai incapacită-
tea acestora a turcilor se datorase
trășia saată la care au ajuns.
Turcii s'ia să guverneze cu înăga-
șul, cu spunga, cu nedreptățile de tot
când. Eparțile de administrația tur-
cească de a deschide drumuri, de a
edifica șosele, căi ferate, de a da
patână populației să prospereze.
Administrația turcească nu dă nimic,
ci numai cere și jupoaie. Așa fiind,
Turcia nu se va putea înălți nici în
Asia Mică. Populațiile care trăiesc în
acele regiuni, sub regimul teroarei
și a foșului, sunt exasperate. Și nu va
trece mult timp și cu siguranță că
Anatolia întreagă va scutura jugul
otoman, iar imperiul turcesc se va
stinge cu totul lășând o dungă sân-
geroasă în istoria omenirii.

Prințul Carol a găsit o primire
entuziastă în Italia. Vlăstarul familiei
noastre domitoare a fost salutat
preludind cu o deosebită simpatie.

La deosebă, la Roma, principele Ca-
rol a fost foarte mult sărbătorit. Re-
gele Italiei l'a primit de la gară și la
omada la Quirinal unde principele
a fost găzduit.

Salvatoria aceasta a tânărului prin-
cipe are o deosebită importanță. Ea
a înălțat și mai mult legăturile de
frăție ce există între Italia și Româ-
nia.

Primirea cordială făcută principe-
lui Carol în Italia a entuziasmat
mult opinia noastră publică, care a
văzut în acea primire dovada cea
mai frumoasă de sentimentele ami-
coale ale Italiei față de România.

Sub imperiul acestui entuziasm,
sa și ținut Martii, la Dacia, o intru-
siune patriotică, în care au fost rele-
vate, în termenii documenti, legăturile
indisolubile ce ne leagă de Italia.

După intrarea, s'a organizat și o
manifestație la Legațiunea italiană
din Capitala.

În strigăte entuziaste de „Trăiască
Italia”, „Trăiască România”, mani-
festații și-au exprimat dragostea lor
pentru Italia și poporul italian.

E de prisos să spunem că la ma-
nifestația aceasta atât de înălțăto-
are a luat parte susțelegte întreaga
țară.

Mesagean.

FLUX ȘI REFLUX ȘI FORTUNĂ..

(După HEINRICH)

Prăcătia față de pescar
Tu bavea spre maluri fi-o mână
Și veni de mine aproape
Desmiardă-mă, mână în mână.

Și capul pe înina-mi pun-l,
Iată rino și nu te mai teme,
Când zărie te-avânți fără grijă
Pe valuri, pe marea ce geme.

E flux și reflux și furtună
Și'n inima mea, ca pe mare...
Și'n fața ei săc neștiute
Eramușele murgurite.

Adri Sabină

Aici cu cât stai, cu atât nu-ți vine
să pleci. Parisul te deziluzionează, te
neliniștește, îți pare murdar, vechi,
gata să ia foc. Monumentele celebre
își pierd uriașele proporții din închi-
părire, străzile par mai înguste de-
cum te așteptai. Sena îți pare foarte
prozaică, iar femeile te uimesc cu
fardul de pe obrazurile lor slabe.

Mai ales când ai stat aproape două
luni în Viena — orașul florilor, al
prăjiturilor și al femeilor frumoase,
Parisul zgornitos și grăbit te ener-
vează, te îndispune. Viena e un oraș
între-adevăr poetic. E liniște mai mul-
tă, mai multă intimitate, parcurile
și străzile sunt mai curate, iar che-
lăniții te măgulesc de vreme câteva
zeci de ori pe zi, numindu-te „domnu-
le doctor” sau „donna baron”. Și
asta e ceva. De cele mai multe ori te
măgulesc cu o calitate pe care n'o
ai. Aici din „cetățeni”, „burghezule”,
„fărădele” — nu te mai scoate... gal-
sonul învechit sau proletarul
care te optește la stradă să te între-
be ceva.

Cafenele mari, ca în Viena sau
Budapesta nu sunt. Acolo, cafenelele
sunt ceva familiar, care te atrag și te
înlănțuie ziua întreagă. Aici sunt
cârciume multe. Cățele cu lapte și
prăjituri ca în Viena nu-s. Cum să
nu te îndignezi și să nu vrei să pleci
înapoi, la Viena?

Răbdare, burghezule, tinerule cetă-
tăne... Așteaptă să-ți treacă obosea-
la drumului, întâile melancoliei, pe
care ți le dă un oraș nou, gândește-te,
că ești în țara libertății, egalității
și fraternității și după aceea, urcile
în vaporas când apune soarele și ia-o
dealungul Senoi.

Să vezi atunci peczia Parisului și
să te pipăi și să te miri că nu vi-
zezi.

În lumina înopțării, palatele de pe
maluri se profilează energic: apa
are reflecte aurii, umbra de sub pa-
durii e plină de mistere, lămpile roșii,
verzi care se oglindesc în apă îți par
o fectie.

Sau urcă-te pe imperialul unui om-
nibus și străbate bulevardele pline
de lumină și de oameni — care vor-
besc atât de eleganti limba chinuită
pe trotuarele Pont-neuf-Mogosoaiei —
bulevardele lungi, cu firme luminoase,
care se aprind și se sting ritmic,
cu hoteluri și prăvălii încerate în lu-
mină, cu teatre strălucitoare de raze
și de viață...

În Paris trebuie să umbli noaptea,
fiindcă numai vezi agitația prozăică
a luptei pentru o pâine, mică prăful
și hărățiile de care sunt pline străzile.
Noaptea e și ceva mai mult liniște.
Lămpile electrice polese aerul cu o
misterioasă pulbere de lumină, silue-
tele monumentelor celebre se înălță
majestuoase, iar umbrele de pe Sena
au fiorul adânc, simțite în casarii
de reverie, după citirea unui roman.
Noaptea nu se cunoaște nici fardul
frumoaselor de pe bulevard, iar din-
ții celor mai multe par naturali.

La Bois-de-Boulogne, safcămi în-
nălbesc cărările și umplu aerul cald
cu parfumul lor. Tei încep să dea
în floare. Adierii depărtate se simt
din când în când. Muzicele care se-
aud de cine știe unde, răsătele fe-
meilor, taina de pe lacuri și mirosul
teilor — te neliniștește.

Un singur lucru strică armonia u-
niversală a noimantului cadru: frica
de apăsătoare, sunt îngrozitori seclerații
ăștia.

Născuții în cartierele mărginașe,
din femei pierdute și bărbați imbeci-
lizați de absint, — apașii cresc în
mijlocul celor mai stricăți oameni și
odată cu ei, crește o sete grozavă de
sânge, de a face rău. Ucid din plăce-
rea de a ucide... la colturile de stra-
dă. Jefuiesc pe trecătorii întârziați și
înfiț cutitul la cei pe cari nu i-au
putut fura.

Le-a mers vestea în teată lumea.

Străinii însă exagerează această
frică, fiindcă se tem de o ziua în
miază mare, sau seara, pe bulevarde-
le cele mai populare.

Toți străinii cari vin la Paris, a-
duc cu ei teama, că într-o lumă zi, la
un colț de stradă un individ fioros
o să le pună mâna în gât și o să le
golească buzunarele.

Alții se ferese să intre în vorbă cu
necunoscuții, ca să nu-i pungăsească.
Zilele trecute eram la casa Odeonului
și căutam un loc, în planul teatru-
lăi.

Doi greci tineri voiau să cumpere
bilete și mă întrebaseră pe mine de
afară care loc ar fi mai potrivit.

Acum ședeam lângă mine și aștep-
tam să văd ce are să-mi zică doamna
de la casă. Când mi-a spus că n'are
decât trei locuri într-o lojă, dar că
nu poate să le vândă decât pe câteși
trei dintr-o dată, am propus greci-
lor să le luăm împreună.

Oncrabili se traseră înapoi, spe-
riați și bălăbind într-o franceză
ca.

— Nu. Mulțumim... Nu luăm. Apoi
grecoste, unul către celălalt, depăr-
tându-se amândoi.

— Nu (i-am spus eu? Așa intră în
vorbă. Lăz fac câte un serviciu, și
prietenia gata!

...Seara, la reprezentație, ședeam
în pester.

Când mău văzut, și-au dat cu cea-
tele, ca și când ar fi spus:

— Pite hoțul!

...Sunt și mulți pungași din aceștia
inofensivi.

Unul din ei, un tip cu șapcă, fără
guler și cu pantaloni largi trece
misterios pe lângă mine într-o zi, îmi
face cu ochiul și râde înăbușit:

— Giti... hă... ugh... hi?

— Ce e, amice?

Amice! Își ia un aer dureros și
s'apropie.

— Nu m'acat nimic... N'ai tu
ceva?

N'am unde să dorm... Uite. (Și-mi
arată pe sub maină un inel. Dă-mi
patru franci pe el... Am rămas fără
lucru. Văd eu că tu ești om cum se
cade și nu mă spui: Iam furat inel-
ul, de la stăpâna mea, în Marsilia
și ți-l dau pe patru franci...)

— Acultă amice, mi se pare că tu
ai omorât pe pictorul Steinhel, de
crede lumea că e vinovată nevas-
tă-sa...

— Da. De unde știi? să nu mă
spui!

— Eă Iam omorât! Dă-mi patru
franci!...

... Ne-am învoit să-i dau treizeci
de franci pe inel, și să-i mai dau două
zeci seara, când ne-ora întâlni, să-mi
povestească, într-o cărciumă, cum a
omorât pe Steinhel și soacră-sa.
Noroc că până seara mi-a trecut cu-
rizitatea, altminteri, mai îl că-
deam de belea pe bietul om!...

În cartierul latin e sgornot mult
și multă bucurie, zilele astea. Stu-
denții se adună în cete, chefuiesc și
cântă pe stradă, fericiti că au trecut
examenele. Seara mai ales, strada
școalelor, bulevardul Saint Michel și
împrejuriările, sunt pline de băieți
și fete, cu lămpioane verzi în mână
și cu pieptul acoperit de cravate
verzi uriașe.

Unii sunt îmbrăcați în sacii de
pânză, zugrăviți pe spate cu colorii
și paisagii, iar ceilalți, cu boneta de
studenți pe ceafă, străbat Parisul în
automobile și agită sticlele de via pe
ferastră.

Păici însă, nimeni nu cântă „Gau-
deamus igitur” — fiindcă francezul
e prea sprinten, prea... personal, —
ca să aibă răbdarea neamțului sen-
timental și vesnic chinat de mania
corurilor!...

Astronomia, ca toate celelalte ști-
ințe nu a putut să ajungă până la
apogeul ei de azi, de cât numai prin
numea stăruitoare a mil și zeci de
mii de oameni, cari n'au consacrat
întreaga lor viață numai studiului.

Dintre aceștia, puțin sunt cei ale
cărora nume au rămas nemuritoare.

Cu toate acestea printre mii de as-
tronomi uitați sunt mulți, cari me-
rită ca cei de azi să și-i amintescă.
Astfel pe la începutul veacului al
13-lea, trăiau în Europa doi astro-
nomi de seamă, cari azi sunt a-
propo cu totul uitați. Unul era
Nikolaus Oresnes, celtul Leo Be-
braeus, sau Lewi ben Gerson. Amân-
două au trăit în Franța. Desore cel
dintâi a scris un studiu interesant
d. Duhem, profesor de fizică la uni-
versitatea din Bordeaux, iar despre
cel de al doilea d-rul Joseph Carle-
bach (în editura Louis Lamm din
Berlin).

Lewi ben Gerson era bine văzut
la curtea papală din Avignon, unde
discuta întotdeauna chestiuni științifi-
ce și mai cu seamă astronomice. De
oarece operele lui erau scrise în lim-
ba ebraică, abia în zilele noastre au
putut fi consultate și rezumate.

Lewi ben Gerson e pus de Foerster,
fostul director al observatorului
din Berlin, alături de Regiomonta-
nus și chiar de marele Copernic.
Activitatea lui astronomică, mai ales
în ce privește partea matematică, a
fost de mare folos principilor copernicane.
Cu ajutorul unui nou metod
pentru măsurarea unghiurilor ce-
restii, el a găsit dovada că vechile
teorii ale lui Ptolomeu cu privire la
mişcările Soarelui, Lunii și planete-
lor, sunt greșite. Cu ajutorul cercetă-
rilor lui Lewi ben Gerson a putut
Regiomontanus să-și dea socoteală
că toate cometele sunt mai departe
de cât Luna.

Aceasta era un mare progres, căci
pe atunci, cometele erau socotite ca
fiind fenomene atmosferice.

E interesant cu privire la cometa,
că de și luna astronomică a fost
inventată la începutul veacului al
17-lea, cu toate acestea, prima co-
metă găsită cu lumina a fost cea din
1729, de către Sarabat. Cometa acea-
sta apoi are și ea o curiozitate, de
care e singura din câte cunoaștem,
care la omorât, adică la cea mai
mare apropiere de soare, ea se afla
de 4 ori și jumătate distanța de la
Soare la Pământ. Depărtața de la
Soare la Pământ e de 149 milioane
kilometri, deci cometa se afla la
4×149. De obicei, cometele întrețau
drumul Pământului, așa că cele mai
multe, la perihel, se află mai aproape
de Soare de cât Pământul, de u-
neori numai la 2-3 milioane km,
sau și mai puțin.

Anul acesta, până în momentul
când scriu aceste rânduri, nu s'a ar-
rătat nici o cometă nouă și nici
cele așteptate nu au fost văzute. În
mijlociu sunt câte 25 comete fru-
moase pe veac, deci 1 la 4 ani. De
la 1900 până acum, s'au arătat câte
va comete frumoase, așa în 1901,
1907, 1910 și 1911. Cele mici, cele ne-
fașeminate sunt numeroase, dar ele
nu interesează pe publicul cel mare.
Cea ce-mi pare rău, e că de la 1882
nu am mai avut o cometă în adevăr
strălucitoare, care să atragă atenția.
Numai cu un asemenea prilej își
mai amintesc oamenii de boia ce-
rească și binevoiesc ca lășându-și
prea serioasele și practicele lor afa-
ceri, să se mai intereseze și de lu-
curile cerești.

A apărut în sfârșit o cometă, des-
coperită de Schumasser, la Nisa. Se
vede însă numai cu lunetele.

Victor Anestin.

RĂSĂRITUL

de D. IOV

În îngânarea umbrei cu zorile urcam, acum câțiva ani, un munte pleșuv, cu suiș alunecos și mărginit cu prăpastii înfiorătoare. Eram tânăr; purtam încă șapcă de școală cu două stele de fir în frunte. Urcam un munte cu sufletul scăldat în dorința de-a vedea Răsăritul, de-a primi sărutarea celor dintâi raze ce se surșează prin creasta vre-unui deal, de a admira podul de aur ce-l clădește, ca'n povești, mărețul era' al zilei...

Nam întâlnit decât măturătorii ce începeau lucrul lor de dimineață. Orașul dormea. În liniștea de cavou glasul Bistriței răsuna ca o muzică dulce, ca o vioară în surdina.

M'am strecurat printre căriere de piatră, printre bolovanii uriași, pe sub streșina de stânci amenințând să se prăvale și-am ajuns la picioarele muntelui. M'am uitat în sus, ca la un uriaș și nu puneam multe nădejdi în puterile mele.

Umbra cenușie îmbrobodea valea. Se deslușea apă ca o pată de cerneală albastră și codrii de prin prejur ca o masă uniformă, neagră.

Cu inima înviorată de poezia dimineții am început să urc. Ocoleam locurile rele, mă păzeam de cărările prea învecinate de prăpastii, alunecam pe iarba semănată cu cristali de rouă, apucam cu mâinile de rădăcinile de iarba mare și săltam cu greu spre creștet. Era frig și nădușala înghețase pe frunte. Mă opream uneori, răsufлам, și cercetam de nu s'arată vatra de jăratec spre răsărit. Ce bucurie m'a cuprins când am dat de flori. Era pe la jumătatea urcusului.

După o muncă grea și primejdioasă, când gândul renunțării încolțeste în minte, să îndălești în drumul tău flori! Flori cari parcă-ți strigă: privește-ne. Erau flori albastre, vrăjite ca niște ochi de fată mare. Lacrimile de rouă străluceau pe frunzele albastre, ca niște pietre scumpe. Și petalele albastre, catifelete, amorțite de răceală, mi-au amintit florul unei ferestre înghețate când îți apropii de sticla înflorită obrazul. Miroseau ușor, ca un sân apropiat. Și nu puteam deslipi privirea din seninul ochilor lor! Și apoi în drumul meu m'a oprit un miros senzual. Erau fragi! Mi-am înviorat mâna prin tufele de frunze și-am dat peste picături mari de sânge, peste sfărcuri de țintă cu parfum amețitor. O ură de păgân se întrevăde în mine. Urcam muntele pe sânul căruia cresc flori, pe care fragii îl pătează cu roșu, ca pe o cămașă, și cele dintâi raze îl mângâie fruntea și e aproape de stele, de cer și îndepărtat de zgomotul urât al orașului...

Urcam... Zările deschițeau ferestri de lumină. Umbrele pierreau în noaptea codrilor. În cale orașul sâmbăna unor ruine... Urcam... Urcam setos de lumină, de farmec, de răsărit...

Si am ajuns... Sus! Pe umărul uriașului bătrân. Oboseala mi înundase pieptul. Fligul îmi amorțise degetele, picioarele și-mi înlăjorase fața. Dar ochii mei ținteau un singur loc: Răsăritul! Și l'am văzut! Ochii s'au îmbătat de splendoare, trupul s'a cutremurat de nebănuita frumusețe!

Am văzut cingătoarea boltei înroșindu-se ca un obraz de fată când spul cuvinte cu două înțelesuri.

Levoare de sânge țâșneau din pământ înroșeau albastrul închis al cerului. M'am uitat înapoi spre strălucirea nouă ce-o căpătase înălțimile. Cerul-Negura ardea. Peste Vale, pădurea de mesteacăn îmbrobodită în flămuri de purpură. Și pe când umbra se îngheșua în ascunzișurile tăgădui, clopotnițele se pofeau în aer. Am văzut cum răsare din inima șesului năvălitor o

Din cartea de aur a Monumentului Independenței DIN CRAIOVA

I. KALINDERU

Românii, strămoșii noștri, că din Otlenia în bubuitul tunurilor de la Calafat, a porții Domnului nostru cu ostașii săi, peste Dunăre, la isbândă glorioasă.

Fie dar acest monument, care înfățișează în bronz chipul M. S. Regelui Carol I, în mijlocul vitejilor săi să dăinuiește în veacuri ca un semn de recunoștință și de bun augur pentru mărirea României.

ION KALINDERU

secere de foc. Suliți de aramă nouă săgețeau drumul cerului. Era departe. Un vâlmășag de farmec, de patimă, de senzații, de lumină, de aur topit, de fluvii, de sânge cald... Secretea creștea. Își umplea deșertul, până ce un disc orbitor ieși cu maestratea unui cuceritor. L'am privit cu ochii înlăcămați, cu inima beata. Urcă, urcă el acum, incendiind drumul, lăsând cărări de jăratec în urmă.

Întro cer și pământ se întindeau, ca'n povești, punți de piatră scumpă și poduri de aramă. Zărilor erau limpezi, înflăcărate. Fie strălucitoare se urzeau prin codri, covoare de mătase se culcau pe ape.

Bistrița lucea ca o cordică nouă. Departele se întorceau mirajuri. Roștrii de scântei trepureau peste șesul verde ca șoparla, iar din orașul trezită glasurile se înălțau ca psalmi de slavă mărețului Răsărit...

Si nu e mult de atunci!... Dar astăzi nu mai urc munta înviorată, nu mai sărut flori reci, și nu-mi umezește mâna prin tufisuri de frunze!

Astăzi, florile ce le-am întâlnit urcând spre Răsărit, sunt ochii tăi. Ochii tăi albaștri sunt cele mai frumoase flori! În ei se resfrâng cerul, plutește lumina, trăește în ei flacăra dimineții, vraja nopților și nebunia visurilor. Pe sânul tău sunt fragi crescuți în umbra cea mai dulce! Parfumul lor îmi înundă sufletul ca un sirop. Senzații bolnave îmi otrăvesc sângele.

Când despletiești părul și-l împrăștii peste umeri, pe spate, bogat și vlad soarele ce și deopnea lumina pe creștetul pădurilor.

Părul tău — aur topit! Ochii tăi — flori de câmp! Atunci eram tânăr... Urcam spre lumină...

Si nu e mult de atunci!... Dar astăzi nu mai urc, însetos de soare, beat de patimi necunoscute.

Astăzi tu-mi ești eternul, sfântul Răsărit...

GIOLARUL

— Scene din viața copiilor —
de N. PORA

Din fundul inimei, ca dintr-o tainită plină de odoare și de nestimate, se ivesc uneori, înaintea ochilor pălunjeniți, icoane și întâmplări, de care nu ești străin, și care te înfioră cu lecărirea lor ca și apa morților în mijlocul pustiuului.

Cete, cete vin în fața sufletului, ca înaintea unui judecător călăt în ale vieții, și, unele după altele, chipurile și faptele, frumoase și urâte, bune și rele, mai palpăese o clipă, purtându-te cu ani în urmă, în însăși viața ta, ca în depărtările neînchipuite ale vremii a toate cuprinzătoare.

— Iată-l pe toți tovarășii de joacă și de isprăvi ce sculau mahalaua în picioare. Uite-l pe „zapciul”, cel mai tare văljan de frica căruia tremura toată mahalaua; uite și pe Gheorghies, ciuca smeurilor și cel mai dibaci la „încercare” și la prinul smeurilor cu cîinacul; iată-l și pe „Moșăilă”, lenca clasei, cel cu buzunarele pline de scatii și sticleți, și uite-l și pe Mihalache urechiatul, „Giolarul” clasei.

Il cunoștea tot poșidicul mahalalei, că el era starostele jocurilor și cel ce nu se da bătut la nici un joc.

Nici o joacă bună nu se putea fără el și din cuvântul lui nu putea să iasă nimeni. Și toți își uita și de casă și de masă și de toate scatoalțele ce-i aștepta, când se înfingeau la joacă cu „Mihalache giolarul”, de care pomeneau cu o adevărată evlavie toți copiii.

Și nici nu s'ar fi putut altfel. Slab, pipernicit și pricăjit de i se vedeau fălcile când rânjea, după ce „răsese” pe uru, „Giolarul” îi băgase în sperieți pe toți cu îndemânarea lui la orice joc.

Sălta în aer ca o minge și când răbufnea la pământ, după ce se rostogolea până în aer, sârea în sus, de parcă era de gumilastic, și strâmbându-se, bolindu-și fața întreaga ca altă dihanie, îi făcea pe toți să râză.

Dar marele lui dar, pe urma căruia se alesese cu porecla, era jocul de arșici, la care n'avea seamăn cu nimeni și-l rădea cât ai bate în palmă pe giolari vestiți, veniți de prin alte uliți să se ia la întrecere cu el. Veneau cu buzunarele pline și scortșoi nevoie mare, neascunzându-și ciuda față de „Giolarul” nostru, care rânjea desfăcând o gură până la urechi și scotca arșicile, din pungă mare, pe care o avea goală dimineța, abia cu câteva „miețe”, pentru joacă, și pe care abia o deștea, plină ochi, de o deșerta acasă.

Ce făcea, ce dregea, cu toți luna ce lua, sau nu lua nimic, iar „Giolarul”, când era joaca mai mare, arunca „ichiul” drept în mijloc și-i făcea pe toți să ofteze.

Îi rădea pe toți, fără să-i împune vre-unul că „face cu pricina”. El joaca drept, stăpân pe el, fără să-i tremure mâna, și fără să s'aprinză în față ca aialții.

Toți se părjoleau și injurau aruncând „caprele” și miecele cu neoză numai el nu se supăra și, cu aceluși liniște, cu care le făcea să dispară în fundul sacului, le așeza în mijlocul cercului, având grijă să poie hanul peste arșici.

Iar când începeau să cumpere de la el, jocul era ca și sfârșit. „Giolarul”, tot atât de liniștit, sta bine și chitea nițel, frământând din făclie înăinte d'a reperi ichiul.

Iar când le plesnea, sârea în țârdări toată giolaria, sfârșind banii în praf.

Atât de mult uimise pe toți și atât de sigur eram că ori când câștigă, în cât într'o zi, la sfârșitul jocului, îi rugaram să ne arate averea lui, arșicile d'acasă.

Mihalache rânji de plăcere, ne luă cu el, ducându-se în fundul curții unde era căsoaba lui.

Alături de casa ce sta într'un poș, sprijinită în vre-o doi pari propăți în dos, era un bordeiaș învălit cu stof și ceva paie, putrede pe jumătate.

Dăbușitea aproape pătrunserăm în fundul groapii aceea în care ascundeă adevărata sa comoară.

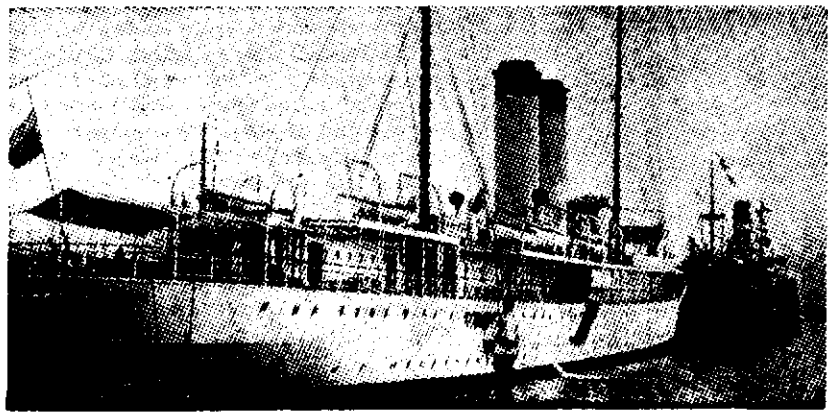
După ce ordoboli el păcolo, prin întinerie, aprinse o festilă de lumânare și ridicând un capac de scânduri, descoperi o groapă, căptușită cu bucăți de muncava; iar acolo, sub o cărpă, comoara.

Ce ne văzură ochii! Atâta arșicării și atâtea bile și jucării nu văzusem la un loc. Parcă strănsese acolo toate „soalbele” și „ichiurile” din lume și soalde de căprioară și ichiuri îndopate cu argint, iar într-o cutie un pumn de bani, câștigați de „Giolar” cine știe în câte zile de joacă.

„Ani ai trăit cum or să mai treacă, dar fericeții „Giolarului” când ne arăta comoara n'o pot uita, rămânându-mi vie în minte lecărirea ochilor lui de veniție veselă, când nimește pe colțurile dităului cu legăănările și giombăările ei...

BUCUREȘTI-SAKKARA

Impresii de călătorie

Vaporul „Impăratul Traian“

Cu prilejul sărbătorilor de Paști am întreprins o călătorie în Egipt trecând prin Constantinopol, Pireu, Atena, Alexandria și Cairo până la Sakkara.

Cred că voi fi folositor cititorilor „Universului Literar“ împărtășindu-le impresiile ce le-am putut culoga în această călătorie.

N'am pretenția de a face aci un studiu complet asupra orașelor vizitate. Pentru o asemenea lucrare trebuie să dispui, în primul rând, de timp suficient. Ceea ce voi publica aci va fi o serie de impresii fugitive prăse în zborul unei călătorii pripite.

Totuși, sper, că ele vor fi urmărite cu interes. Relațiunile asupra unei călătorii niciodată nu pot fi lipsite de interes, mai ales când se referă la Orientul plin de mistere și de farmec.

Și apoi, citirea relațiunilor de călătorie e cel mai puternic îndemn pentru întreprinderea călătoriilor.

Reamint călătorește încă prea puțin. Mulți parcă ar avea groaza cerului strein. Câți dintre noi n'au trecut granița nici până la Brașov!

Orî, aceasta e dureros, căci nimic nu formează mai bine pe om decât călătoriile.

Oricine pleacă în călătorie se întoarce cu o bogată provizie de cunoștințe noi, se folosește de ele și-și dă mai bine seamă de starea lucrurilor din afară. Cel ce n'a călătorit, ori cât ar citi, rămâne pururi un om mărginit. Călătoria e o școală practică înaltă. Lecțiunile ce le dau călătoriile se gravează pentru vecie în memoria noastră.

Aș fi fericit, dacă citirea relațiunilor ce vor urma, ori cât de succinte, ar fi un îndemn pentru unii din cititorii noștri ca să cutreere mărire, să vadă orașe noi, țări noi, oameni noi și să-și îmbogățească astfel tezaurul cunoștințelor lor cu lucruri care li vor fi de un folos așa de mare în viața de toate zilele.

Plec spre gară Marți, 9 Aprilie. Orașul mi se pare mai frumos ca niciodată și parcă nu-mi vine să-l părăsesc.

Întâlnesc pe bulevard și pe calea Victoriei mai mulți prieteni pe cari îi salut în goana trăsurilor.

— În cotro? mă întreabă ei cu gestul, văzându-mă că plec cu geamantanu.

— Departe, departe le răspund tot eu gestul.

În gara de Nord, mai mulți prieteni stau la o masă, cu șepci, bi-nocle, unii cu jambiere, perfect echipați pentru o lungă călătorie.

— Unde plecați? îi întreb.

— În Africa; dar d-ta?

— Tot în Africa.

— A la bonheur!

Vom face călătoria împreună. Prietenii pe cari îi întâlnesc în gară fac parte din excursia organizată de societatea *Razna*.

Excursioniștii sosesc în grupuri. Sunt vre-o trei-zeci, între cari și vre-o cincă doamne.

Fac arte din excursie d-nii G. Aslan, Ioanițescu, Zamfirescu, Axente, Anghel Dumitrescu, Borș, avocați; Negulescu judecător, Zameș, directorul societății *Razna*, Ignațiu, pensionar, dr. Nițescu, Bardescu, casierul societății, Mihălescu, proprietar și alții al căror nume imi scapă.

Mai toți excursioniștii poartă șepci crem cu trese tricolore.

În grup rămase o persoană memorabilă, cu perii albi și mustățile curcитоare, care poartă pe scapă inițialele P. S. R.

Sfânta Sofia

E d. A. Alexiu, un om foarte călătorit. A colindat întreaga Europă și a fost și prin Algeria înaintând până în inima Saharei.

Acosta este titlu de căpetenie care a ridicat pe d. Alexiu la rangul de P. S. R.

D-șă are pasiunea călătoriilor și acum, la frumoasa vârstă de 65 ani mărturisii, nu simte nici o greutate de a suporta lunga călătorie până în Egipt.

E vesel, vioi și mai sprinten de cât toți. Gândul că va călători că va vedea atâtea lucruri noi și frumoase îl întinerește și-i dă puteri.

Razna e la a treia sa excursiune. Prima excursie a făcut-o la Constantinopol, a doua la Atena. Acum merge mai departe.

Societatea aceasta, compusă din elemente excelente, urmărește scopul frumos de a desvolta la noi gustul călătoriilor. Societatea, înființată numai de vre-o doi-trei ani e încă prea tânără. Să sperăm însă că prin perseverența și sfurtările inițiatorilor săi, societatea va fi pusă pe baze solide și va deveni cu timpul o adevărată instituțiune. Și nu ne putem abține de a îndemna publicul care are o menire atât de frumoasă.

În tren lume multă. Sunt în acelaș compartiment cu d. Periețeanu, comandantul vaporului „Impăratul Traian“.

Comandantul, mic de statură cu o figură senină și simpatică, arsă de arșița soarelui și de vânturi, nu pare a fi lupul de mare care de trei-zeci de ani înfruntă tempestele și

se luptă cu valurile mărilor ce le străbate.

Comandantul e cam îngrijorat din pricina carantinilor. Nu se poate pronunța când vom putea debarca la Alexandria. Probabil că vom pleca din Constantinopol ceva mai târziu și vaporul își va face drumul între Pireu și Alexandria cu o viteză redusă, pentru ca cele 5 zile de carantină să se poată termina pe drum.

Intr'adevăr, în Egipt există o comisie sanitară internațională. Membrii acestei comisii, bine retribuiți, caută să se manifesteze cât mai mult posibil. E destul ca la Constantinopol să se ivească un caz suspect de holeră pentru ca comisiunea în chestie să puie pentru călătorii sosiți în Alexandria o carantină de 5 zile.

Față de măsura aceasta așa de strictă ai crede că e vorba de o țară îndemnată de epidemii, iar nici de cum de Egipt unde, cum se știe, ciurma și holera bântue în permanență.

Străbatem cu toată viteza drumul până la Constanța. La Fetești ni se atrage atenția că până la Cernavodă nu trebuie să staționăm prin coridoare și nici să scoatem capetele pe fereastră. De ce? Nimeni nu putea să răspundă. Se șoptește că e temere de vre-un atentat criminal contra podului de peste Dunăre!

Acum se zăresc de departe miile de lumini electrice din port. Aerul

Constanța pălesc din ce în ce până devin invizibile.

Vaporul se afundă în imensul întuneric ce ne înconjoară. Nu se mai distinge de cât o spumă năvalnică în lumina fosforescentă a valurilor din jurul vasului.

Pasagerii se pregătesc de culcare. Toate cabinetele sunt pline. O englezoaică stă încrămențită în coridor neavând loc. De și i s'a dat un număr, nu e admisă în cabină de alta

Comandantul Periețeanu

două doamne cadă au ocupat celula. Prin ușa întredeschisă a cabinei ocupate aud discuția care va decide de soarta englezoaice pentru noaptea aceea. Una dintre doamne nu vrea să admită pe englezoaică și pace. Strigă într'una.

— Nu pot să dorm dragă.

Într'o altă cabină e un incident între camerist și d. Alexiu, căruia omul de serviciu caută să-i mute bagajele în altă parte.

Venerabilul prezident al *Raznei* e furios. Apucă pe camerist de braț și-i arată cu degetul inițialele de pe șapcă.

— Se vede că nu știți cine sunt eu; eu te uită.

Cameristul se uită nedumerit la cele trei slove aurii cari nu-i spun nimic. Habar n'are de P. S. R. fiind deprins numai cu S. M. R.

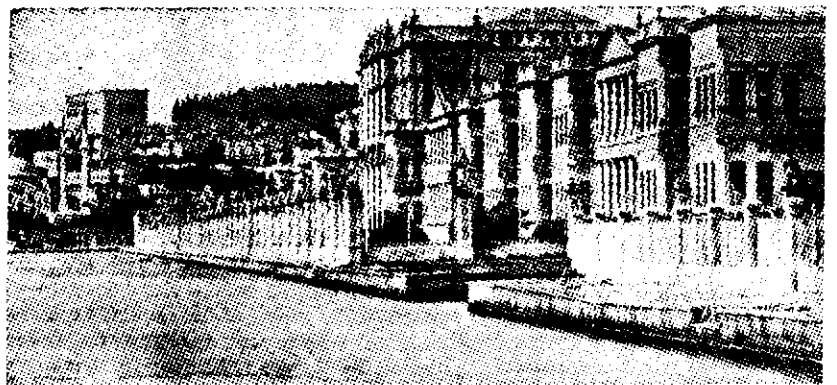
Marea era liniștită și vaporul înainta lin ca o barcă pe Cismigiu.

Dimineața, când ne-am urcat pe bord, țârmurile se vedeau în zare, încetându-se de înecul imensitatea mării. Câteva pasări albe zboară grațios în jurul vasului și pescuesc bucățile de pâine ce le aruncă un călător matinal.

Câteva corăbii, cu pânzele umflate, zboară pe luciul mării ca niște fluturi uriași.

Întârm în Bosfor privind forturile și tunurile gigantice cari apără poarta orientală a Capitalei imperiului turcesc.

Apoi începe panorama aceea splen-

Palatul Dolma Bakce

coveră ca să fie cât mai mult apărați de răcoarea nopții care e foarte simțitoare pe mare chiar în toial veie.

În fine pornim „Impăratul Traian“ face un mic ocol și iese maiestros din port trecând pe lângă farurile alpititoare și geamandura care scoate niște sunete sinistre de fiară rănită de parcă coboște.

Și acum drama bun. Luminile din

dită a Bosforului celebră în lumea întreagă și fără de pereche. Coline inverzite se desenează pe țârmul european și pe cel asiatic. Iei-colo forturi vechi rămase de pe timpul dominațiunii venețiene și bizantine. Pretutindenii palate de marmură, locuinți splendite și multe alteie dărăpănate și sărăcăcioase. Toate însă la un loc formează un ansamblu care încântă ochii.

Bosforul acum e foarte populat. In jurul nostru stau ancorate numaroase vase mari, pe când caicele alunecă pe apele albastrii insuflitate de un vant ușor și de razele soarelui de dimineață.

La o colitură răsare de odată ca prin farmec imensul oraș cu miile-i de clădiri și minorele așezate pe cele șapte coline pe cari e construit orașul lui Constantin-cel-Mare.

Se zărește în brumă Sf. Sofia cu cupola-i măreață și cele patru minarete, geamia Sultan Ahmed cu șase minarete, foisorul de la Sultan Bayazid, cel de la Galata etc.

Pe malul european, se înalță din ape la Beşik Taş, palatul Dolma-Bağkçe, unde a fost internat timp de 30 ani actualul Sultan Mahmud V-lea și unde acum, acelaș sultan tronază în Soveran. Extraordinare sunt uneori și schimbările soartei!

Maî sus, pe culmea unei coline, se vede Yıldiz-Kioscul înconjurat de un dublu șir de ziduri uriașe. Palatul acesta a fost reședința lui Abdul-Hamid, marele criminal. Yıldiz Kiosk, se știe, a fost un cuib blevenat de intrigă, de crime misterioase înfiorătoare. Tot de acolo porneau ordinele monstruului pentru masacrarea populației împenului său și a finerilor cari luptau pentru libertate.

Abdul Hamid, care a fost readus din Salonic de teama de a nu fi prins de greci se află acum în palatul de la Begler Bey unde își trăiește viața sub bleștemul tuturor foștilor săi supuși musulmani și creștini.

Dar acum privirile pasagerilor strănși pe punte se îndreaptă spre escadra puterilor străine adunate la olaltă în Bostor. Cele mai multe sunt vase de război formidabile cari gin în respect apucăturile sălbatice ale populației fanatice musulmane. Gurile de tun îndreptate încoștra orașului, ar putea să transforme într-o clipă toate cartierele turcești în morman de mine. Cei cu porniri pentru masacrarea în masă a creștinilor știu bine acest lucru și se astâmpără.

Iată, într-o parte, și „Elisabeta” care își fălăie pavilionul laolaltă și în aceleași ape cu pavilioanele marilor puteri.

E mititel crucișătorul nostru și oătrător. Să sperăm însă că subscripția națională pentru flotă va înzestra țara cu vase de război demne de ea și potrivite timpurilor extreme de grele prin cari trecem.

Circulația pe Bosfor crește cu cât ne apropiem de port. Vaporășele locale merg în toate sensurile încercate cu miile de pasageri cari vin din împrejurimi și se duc în târg la treburile lor.

Vaporășele acestea fac drumuri de la un capăt la cellalt al Bosforului și pleacă la fiecare jumătate de veas. Ele formează o mare înlesnire pentru cetățenii cari locuiesc în cartierele de pe țărmurile Bosforului și și au ocupațiunile lor în oraș.

Pe la orele 11 a. m. „Împăratul Traian” acostează la cienu de la Galata, alături de „Principesa Maria”.

Cete de hamali și de interpreți de pe la toate oțelurile dau mâvală pe bord producând o indescriptibilă învâlmășeală.

Meringean.

PULBERE DE IDEI

Căsnicie. — Monopolul dragostei a cărui contrabandă e „adulterul”. — Corp (diplomatic). — Un corp care nu transpiră.

Discidență (politică). — O forță centrifugă, care tinde a deveni centripetă.

Ediber. — Precupețul gândirei. *Experiență.* — O școală bună, dar costisitoare.

Sofranie Ivănovici

—oo—

Tenorul Caruso la studiul unei partituri.

CA FLOAREA

*S'a sfârșit! e vestejită; e purtat-o toată noaptea
Prinsă 'n părul ei, eșcheta; nu-i mai trebuie acam;
E-a perit și frăgezimea și verosul... mâine alta.
Fără mâta biata floare azvârlită e pe drum.*

*Pe trotuar, fără-a se plânge, își așteaptă, blând, sfârșitul.
Grăbiți, trecătorii calcă peste vestejitul trup,
Până când se face una cu pământul, trandafirul,
Stropind drumul cu-at tor sânge, trist, petalele se rup.*

*Sunt femeii ce au în limba partea lor de strălucire
Ca și flăcarea prinsă 'n părul țintarilor în nopți de bal:
Încep viața 'n lux, orgie... și când pare frăgezimea
Se sfârșesc pe străzi, ca floarea, sau pe pături de spită.*

Ana Alex. Cedreanu.

In foc cu turcii

Kirilisse — Lüle-Burgas — Catalca.

— Urmare —

E frig. Zilele din urmă, în regiunea Viza, termometrul s'a coborât sub zero. Ne pregătim pentru o campanie de iarnă.

Generalul șef vrea să reorganizeze infanteria, formând regimente de câte trei batalioane, dintre care unul hotărât să servească de rezervă, va fi alcătuit din rodii. El înțelege să înălțare astfel panica de la Petra și Eski-Polos.

Dar mă tem mult că nu cubava această demoralizare, datorită mizeriei insuficiente, condițiilor materiale deploabile, lipsei de muniții, consecinței stării drumurilor, să nu ne mai îngăduie să trecem la ofensivă.

Avem motive să bănuim că situaținea nu e mai strălucită la bulgari, așa în cât dacă comandamentul ar reuși să îndulcească înconveniențele de care vorbeam, să fie cu putință ca armatele lui să înscrie o victorie sub drapelul lor.

Am găsit o trăsuriță încredută cu saci de flină, în care mă arc împresună cu Nuredin Bey. Plecăm la orele 3.30 prin niște locuri încredutate. Foarte mult câmp cu tabac până la Sarai. Întălmim în drum un regiment de cavalerie și cavaleria noastră divizionară. În jandarmeria din Sarai întălmim mulți camarazi. Manifestări călduroase, entuziasm războinic! Poruncim un prânz cu ciobă de pui de curând tăiați. După aceea ne culcăm, căci nici vorbă nu poate fi să ne continuăm drumul prin întinerie prin niște locuri pe unde țărani sunt înarmați.

Seara trece vesel, cu tot ceia ce am suferit. Impresiile se selinudă iute în război. Desemnăm caricatură. Plouă cu găleata.

Duminică, 27 Octombrie. — orele 8. Plecară. — A plouat toată noaptea și dimineața asta a ars jumătate de sat. Drumurile sunt încredutate de despotmolibie, în cât trăsurile a-bea se unesc. În drum ne întâlmim cu vre-o 150 răniți, istoviți. zăcenuți: ei nu trebuie să străbată pe jos drumul până la gară. Ei zic că încercări sângeroase au avut loc între niște detașamente. La 1.30 ajungem la Viza.

Regăsim pe Mahmud Muhtar Pașa în castelul cel vechit, reședința comandamentului. Mă primeste admirabil, și mă silește să-i povestesc ceia ce știu. Viza e plină de trupe. La început nu era în oraș și prin împrejurimii de cât 8000 de oameni. Spre seară seseste Reuf și alți ofițeri superiori.

Toți soldații și ofițerii încartierăți într-un sat au fost măcelăriți de către greci și bulgari, nu s'au găsit de cât membrele încredutate, efetele și puștile. Generalul a poruncit să fie împuseată toată populația bărbătească, apot a poruncit să se dea foc satului după ce copiii și femeile fuseseră îndepărtate.

Aici e foarte rece. Ceia ce am mă face să bănuiesc, că va avea loc o campanie de iarnă. Ne va trebui alt echipament. Cred că mă voi duce măime, la gară cu o escortă, ea să mă duc pentru două zile la Constantinopol, unde voi face cumpărăturile trebuincioase statului-măjor. Pot să fac asta cu atât mai mult cu cât nu vor avea loc lupte mari, mai înainte ca trupele să fi din nou concentrate. Înainte de toate generalul vrea să-i apuce bine la îndemână.

Luni 28 Octombrie. — Voiam să

plec la 6 de dimineață cu un convoi de răniți, dar suntem tot acolo pe la zece. Plec călare cu vizitii lui Reuf Bey, cu toate că mă'ă povățuit să mă întorc. Ajungem fără de nici o piedică la Sarai, unde regăsim cu-noștințele.

Ne încrucișăm în drum cu numeroase trupe și cu convoiuri care merg spre Viza. Vedem de asemenea o coloană a corpului al 8-lea mergând spre Kara-Tepe.

La 1.45 înț turmez drumul. S'a tras de trei ori asupra noastră, dar frunzișul stajartor verzii nu-mi permitte să văd de unde veneau împușcăturile. Cabul meu își pierde o potcoavă, înal trebuieșc două ceauri ca să reparăm accidentul.

Cerkeskoi e plin de tremari și de căruțe încărcate. Va fi un tren pentru Constantinol la 9. Dar o să facă drumul aproape în 8 de ore. Se anunță sosirea unui tren de răniți venind de la Chorda. Sunt răniți din luptele angajate peste zi în direcția Baba-Eski, din cotro am auzit tunul pe drum.

E ger, pământul e înghețat, aici a nins peste noapte. În sfârșit la 9 pot să plec. Mă așez într-un compartiment gol și dorm admirabil.

Marti, 29 Oct. — Mă trezesc la 7.30; suntem la Sari-Stefano, curând se văd strălucind minaretele din Constantinopol în răsăritul soarelui. Contemplez marea înapunată și acum când sunt departe de toate scenele de grozăvie și de spaimă din zilele trecute, prăteșc mai mult ca niciodată privilegiușia aceasta încăntătoare. Simt plăcerea de a trăi, mă gândesc la ai mei și-mă zic, că înainte de toate lucrul cel mai bun e să trăim. La hotelul din Pera văd totu cu aerul unui luptător. Regretând că timpul îmi e atât de strict măsurat, mă bucur regășind dragostea și atenția celor ce mă cunosc.

La ambasadă aflu multe lucruri interesante. Uimirea mea e însă mare de a vedea că în Capitală toată lumea e rău înformată asupra situației.

Ateșatii militari și corespondenții n'au plecat încă, ceia ce nu însemnează că cei din urmă nu și-au trimis informațiile ziarelor lor.

Șpionul Gunther mă duce la Meda unde mă prezintă soției lui Mahmud Muhtar, care e principesă egipteană. Ea mă primește în chipul cel mai prietenos în încățătorul ei palat de marmură, și-i fericită de ceia ce-i povestesc despre isprăvile înimosului ei bărbat. Ea îmi făgăduiește că mâine noul echipament al generalului va fi gata.

Mercuri, 30 Octombrie. — Toată ziua mă-a trecut pentru cumpărături și acum am sfârșit totul. Sunt mulțumit să plec din noia au avut loc lupte noi și nu vream să lipșesc de la nici una.

Ce rău măi sunt încredutate gazetele! Guvernul are ce e drept intese să ascundă adevărul. Dacă ar fi adevărat că Mahmud Muhtar ar fi fost încredutate la Viza, vestea aceasta ar fi fost bine primită de opinia publică. Dar cum e cu puțință o astfel de victorie, atunci când generalul vrea înainte de toate să evite o altă luptă.

Contele Plessen vrea să plece cu mine, el a pregătit totul, dar în ultimul moment își schimbă hotărârea. Mă întovărășește la gară, trenul pleacă exact la 5.40 seara.

Mergem măi repede, fiadcă astăzi n'a fost trimis nici un alt tren în direcția Adrianopol. Mi se spune că trupe noi sunt trimise în fiecare zi la front.

E și artileria în trenul meu, baterii care ar fi trebuit să rămână la Constantinopol, fiadcă lipseau bivoli.

Caut să fac bilanțul situaționi, ca să văd șansele care măi rămân turcilor.

Linia, pe care se găsește acum armata de Est e foarte puternică în trādăvăr. Arma dreaptă e în miilo

cu câmpiei udată de afluenții Erginei. Orașul Viza e la o înălțime de 500 m. la poalele lui Isteanca Dagh. E o răspântie de drumuri importantă și e probabil ca cartierul general al corpului al 3-lea să fi rămas acolo.

Timutul din vecinătatea cetății e accidentat și acoperit de păduri. E străbătut de bande înarmate, care fac cauză comună cu bulgarii.

Frontul turc se îndreaptă în sfârșit către Sud-Vest, va să ajungă în Lulo-Burgas, el are vreo 70 de km. Flancul stâng e acoperit de Marița și Ergen.

Incerările de acoperire ale bulgarilor ar fi deci foarte aventurate, de altfel nici nu sunt destul de numeroși pentru ca să lupte pe front, să înconjure Adrianopolul și să opreze pe deasupra și pe flancuri. În sfârșit, în spatele dreptei noastre, la Kara Tepe, un corp nou, formațiune destinată să împiedice acoperirea; deci armata de Est trebuie să se păzească, dacă vrea să-și păstreze retragerea.

Grele 6.30. — Am și trecut trei stațiuni, orașele municipale și cele de școală sunt pe peron și salută trupele care trec.

Vineri, 4 Noiembrie. — În general lucrurile se întorc altfel de cum au fost prezăcute. Sunt grele și surtem tot la Sinakli, ne mai trebuie paru ore ca să ajungem la Cerkeskoî. Ne încrucisăm cu un tren care duce 1000 de răniți. Vin dinspre regiunea Maraș unde s'au bătut Marți, el fac parte din corpul al 2-lea. Au avut, zic ei, pușini morți, dar mulți răniți, și au trebuit să vină pe jos până la Clorla. Lupta a fost favorabilă turcilor.

(Va urma).

TRIOLET

Pe lacul tulburat de vânturi / Alung privirea mea cernită / Și atunci din mi-mă duși vin / gânduri / Pe lacul tulburat de vânturi...

Îmi pare-asa în multe rânduri / Că ochii-mi răsăi desmorțită... / Pe lacul tulburat de vânturi / Alung privirea mea cernită...

Ramiro Ghibănescu, Iași

Viața artistică și literară

În numărul de față începem publicarea însemnărilor din călătorie, pe care A. V. Mestugcan le-a cules în ultima sa excursiune făcută în Egipt.

Cuodam ex cititorii vor urmări cu un interes deosebit aceste descrieri.

Monumental neuitatului poet Traian Demetrescu a fost așezat pe mormântul său din Craiova.

Înăgurarea monumentului se va face în cursul cu o solemnitate deosebită.

La teatrul „Œuvre” din Paris, Eugénie Iacé se ocupă cu repetițiile celei din urmă piese a lui Ibsen, intitulată: Când noi cesticălam, morșii, ne vom desțepă.

Piesa aceasta, acum șapte ani, fusese dată la teatrul „Gymnase” ca s'o reprezinte.

Marele scriitor Pierre Loti a ținut la Universitatea Analelor, o conferință Mes amis, les turcs, care a fost o admirabilă ovocațiune a Stribulului după cum scriu marile reviste pariziene.

La Paris s'a deschis o zăfăstă artistică asupra arpeptului de a ducă piesele teatre.

Ancheta promite să fie foarte interesantă și așteptăm cu nerăbdătoare curiozitate răspunsurile ce vor fi publicate.

Marea revistă pariziană Les Annales a publicat un concurs de sonete în care să se facă portretul unuia din marii scriitori ai Franței.

Va fi un adevărat record să portretizezi în 14 versuri pe un mare scriitor.

Data primirii manuscriselor expiră la sfârșitul lui Iunie s. n.

Provența va sărbători în curând pe Jean Aicard în capitala departamentului Var, unde s'a format un comitet de organizare al acestei sărbări populare în onoarea poetului francez.

Jean Aicard e de origine provençală.

Dramaturgul Henry Bernstein va lua direcțiunea teatrului Bouffes-Parisiens unde li se joacă acum Secretul.

La Besnçon (Franța) s'a format un comitet, în frunte cu doi miniștri, cari să împiedice instalarea de întreprinderi industriale pe una din cele mai frumoase priveliști din Franța.

E vorba de fântâna Vaucluse, care poartă și astăzi amintirea romanticei iubiri dintre Laura și Petrarca. Cât de necesar ar fi un asemenea comitet la noi, unde munții sunt despozați de admirabilele lor păduri și unde atâtea frumuseți cad pradă nobilei civilizații industriale.

Revista literară pariziană La Vie publică în numărul său de la 26 Aprilie mai multe poezii de Eminescu, Coșbuc, și V. Alexandri într-o revistă traducere datorită d-lui Matei Rusu.

Colaboratorul nostru d. D. Iov va face să apară în curând un volum de nuvele și sculțe intitulat „În lunca Trofusului”. Așteptăm să-l vedem, ca să putem vorbi pe larg despre îndemânarea cu care d. Iov poartă condeiul.

MARE Izlesnire de plată PIANINE NOUI DIN CELE MAI BUNE FABRICI VINDE FĂRĂ NICI UN ACONT In rate lunare a lei 40 Georg Degen, București Alături de Cofetăria Capsa.

GOSPODINELOR!

Volji să mâncați bine Preparați numai de pe „Regina Bucătăriei” singura carte scrisă în românește și care învață pe orî și cine ca să prepare cele mai gustoase mâncări, prăjituri și cozonaci.

De vânzare la „Universul” și la depozitarii săi din provincie.

Costul Lei 1. — Pentru provincie a se mai adăoga banii 35 pentru expedierea recomandată.

Reclama e sufletul comerțului

VĂPSEA DE PĂR RAPID.

GARANTAT ABSOLUT NEVĂTĂMĂTOARE

Văpșeste imediat părul cărunț sau albit, în negru, brun, castaniu sau idonă intru mai alăt de perfect și de natural în cât nu se schimbă de loc că părul o vâpșă. Întreunuta ea mai simplă și mai ușoară ca la orice altă vâpșă de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

Bonbeone Orientale Parfumează admirabil gura

și distrag ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogherii și farmacii.

Observați marca Semituna cu stea, singure veritabile.

CREMA FLORA POMADA PUDRĂ FLORA Capilogen SAPUN FLORA (Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

Pectosin Jeanu

Sticla lei 3. — La drogherii și farmacii

PURGEN

PURGATIV IDEAL cu reuere universal De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: Purgen Bayer, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenica, isteria, slăbiciunea generală, vindecă

Hemofer Jeanu

recomandat de prof. dr. Bulețiu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice remedii ale corpului slăbit. Sticla lei 4

DURERI REUMATICE

Neuralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILE

Neuralgine Jurist

Cu flacon 2.50

La drogherii și farmacii.

Voiți să faceți să nu mai bea

pe lărbatul, băl, nevasta, sora, fiica, sau pe vre-o rudă mai apropiată, adresati-vă la noi. Vă vom ajuta prietun procedeu ușor și elin, căci am mai scipat mi de ființe de sărăcie, mizerie și ruină.

Vă vom arăta cu metoda noastră, punerea în aplicare fără ca pătimășul să observe că de puțin. În cele mai multe cazuri nu poate nici să priceapă, căci neputând suporta de loc spiritul, el crede că vina este a abuzului băuturii.

Noi primim zilnic o multitudine de scrisori de mulțumire, de la bărbați și femei de toate clasele, bogați și săraci, cari au fost remediați cu strălucit succes. Corespondența sosește cu cea mai mare discrețiune, și pentru înocenta metodei garantăm și cităm ceea-ce ne scrie d-l Unrein Franz din Resiczabanya:

Prea simate domn, Kopenhaga, Danemarca.

Vă rog fiți așa de bun și trimiteți-mi 2 cutii cu poșta, ramburs pentru lei 20. Am doi prieteni cari s'au dedat rău beției și voese să-l vindec.

Eu însuși am probat efectul lui «Kino», pe când eram un bun băutor și nu știam cum să mă abțin. De când însă am luat praful «Kino» m'am făcut cu totul alt om, sunt sănătos și am cu totul o altă viață cu familia mea. Mulțumindu-vă mult pentru efectele lui «Kino», vă rog a-mi trimite imediat. Voi recomanda încă la mulți că «Kino» este un mijloc foarte eficace contra beției.

Resiczabanya, Dec. 1911.

Cu stimă, Unrein Franz.

Preparatul nostru se vinde pentru minimul preț de Lei 10, și-l trimitem contra cost sau ramburs dacă scriți la adresa noastră din Kopenhaga.

Kino-Institut, Kopenhaga K. 10. Danemarka

Scrisorile merg cu 25 bani, cărțile poștate cu 40 bani.

Reclama e sufletul comerțului

NOUILE MARI PREMII

ce se vor oferi de

ZIARUL „UNIVERSUL“

abonaților săi la tragerea de la 21 Maiu 1913:

Lei 7.000 Lei

în bonuri comunale 4 la sută

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 9-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre, de cel mai recomandabil depozit de mobile de fier și bronz
Industria Metalică MARCU, bulevardul Elisabeta No. 8, București.

Jumătate Garnitură Mobilă

COMPUSĂ DIN : O CANAPEA, DOUĂ FOTOLIURI ȘI PATRU SCAUNE.

O oglindă venețiană. - O masă elegantă de mahon cu cristal. -

O frumoasă Lampă pentru atârnat. - O Mașină de cusut p. mână

Toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobilă **MARCO DATTELKREMER**, strada Carol No. 62, București.

Un Dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de Mobile de lemn **MARIN V. GANEA**, șoseaua Miha-Bravul No. 37 și strada Serbănică No. 10. —
Sucursala : Calea Victoriei No. 107.

UN GRAMOFON foarte elegant, cutia de stejar, cu plachete de metal și fin nichelat, cu 6 plăci duble, adică 12 cântece

UN FLAUT DE ABANOS, cu 12 clape, într-o cutie fină captușită cu caștea.

UNA VIOLĂ FINĂ cu arcuș și accesorii de rezervă.

Toate aceste cumpărate de la Marele Magazin de muzică **Jean Feder**, București, Calea Victoriei 54, Furnizorul Curții Regale

UNA MADOLINA italiană, de palisandru, ornamentată, cu testiera prelungită, specială pentru concert.

UNA CHITARA cu mecanică.

UNA HARMONICĂ cu două rânduri, cu 19 clape și 4 basuri, orădăful dublu, cu colțuri de metal.

Cumpărate de la Magazinul de muzică „*La Harpa*”, București, strada Colței No. 5.

UNA JARDINIERA de argint de China, oxidată și aurită, cu 4 nicioare și două mânere, cu un cristal frumos șlefuit.

UNA FRUCHIERA de argint de China, în parte aurită, cu talerul de cristal, gravat broderie și șlefuit.

UN SERVICIU PENTRU BERE, compus din o carafă și patru pahare de cristal, pe o tăviță argintată cu două mânere.

Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii **Th. Radivon**, bulevardul Elisabeta No. 8 bis.

UNA PENDULA MODERNĂ de stejar ce se întoarce odată la 15 zile.

UN CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu trei capace, frumos gravate și emailate, pentru dame.

UNA GARNITURA DE AUR 14 karate, compusă din o pereche cercei, o broșă și un inel, toate cu pietre Simil, Brillant și Perle.

UN CEASORNIC DE BIROU cu călimară, formă modernă și frumos nichelat.

Toate acestea cumpărate de la cunoscutul și bine asortatul magazin „*Ceasornicaria Colței*”, București, str. Colței No. 31.

UNA BICICLETA ELEGANTĂ «SPORT» cu roata liberă și trană automată prin contrapedalare.

UNA PUȘCA de vânzare cu două țevi, țevile de oțel, «Bayard», din renumita fabrică de arme «Peper-Bayard». Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava slângă choke-bore și poate întrebunța atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum.

UNA CARABINA semi-automată de mare precizie «Peper» cu tirul garantat precis.

UN REVOLVER SISTEMATIC.

Cumpărate de la marele magazin de arme **B. D. Zismann**, furnizorul Curții Regale, Calea Victoriei No. 44, București

3 CEASORNIC DE AUR 14 karate cu câte 3 capace foarte frumos gravate, toate pentru dame.

3 LANȚIȘOARE DE AUR 14 karate, pentru d-șoare.

6 CEASORNIC DE ARGINT rusesc, cu 3 capace, p. bărbați.

6 CEASORNIC DE ARGINT VERITABIL, cu 3 capace, pentru bărbați.

6 CEASORNIC DE NIKEL, cu 2 capace, p. bărbați.

6 CEASORNIC DE ARGINT «Marca Arpad» cu 2 capace frumos gravate, pentru bărbați.

6 CEASORNIC DE METAL argintat, cu câte 3 capace pentru bărbați.

4 LANȚIȘOARE DE ATARNAT LA GAT, de argint aurit pentru dame.

7 SPLENDIDE LANȚIȘOARE de argint 800, p. dame.

UN SPLENDID CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu 3 capace, foarte fin gravat, având și port-fotografie, pentru dame.

UN CEASORNIC DE AUR AMERICAN, cu 3 capace, pentru bărbat.

UN CEASORNIC DE AUR pentru bărbat, 14 karate, cu 3 capace, frumos gravat, având pe capac loc pentru gravură.

2 CEASURI SPLENDIDE DE ARGINT pentru bărbați.

UN CEASORNIC de metal aurit pentru bărbat.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din interesanta scriere «*Memoriile Regelui Carol I al României*», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pe un an lei 18; pe șase luni lei 9.15; p 3 luni lei 4.65.

Pentru a concura la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri; cei pe șase luni 15 și cei pe 3 luni 8 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebunțează încasatori

Plata abonamentelor se va face direct la cassa administrației ziarului, prin mandat postal sau în persoană.